

Zapomniane

Fotografie Radka Jaworskiego

Radek Jaworski

Zapomniane

Katalog wystawy

VI Festiwal Historyczny „Tajemnice Trzech Stuleci”.

Wystawa fotografii „Zapomniane”.

Modliszewko 22.08.2025 r.

Organizacja wystawy

Fundacja Historyczna „Przywracamy Pamięć”

fundacjahistoryczna.pl

Zdjęcia

Radek Jaworski

Kurator wystawy

Marzena Jaworska

Autor tekstów

Marzena Jaworska

Spis treści

O autorze 8

Marzena Jaworska „Zapomniane” 10

Katalog wystawy..... 15

Spis fotografii..... 36

Radek Jaworski

Radek Jaworski, ur. w 1970 r. we Wrocławiu. Absolwent Kulturoznawstwa na Uniwersytecie SWPS w Warszawie. Ukończył Warszawską Szkołę Fotografii i Grafiki Projektowej, dyplom w Pracowni Fotografii Kreatywnej pod kierunkiem prof. Wojciecha Prażmowskiego.

Jest członkiem Związku Polskich Artystów Fotografików „ZPAF” oraz Fotoreporterem Polskiej Agencji Fotografów „Forum”.

Fotografią zajmuje się od lat 90. XX w. Specjalizuje się w fotografii artystycznej, reportażowej, dokumentalnej i krajobrazowej. Jego prace często eksplorują tematykę pamięci, przemijania, śladów obecności/nieobecności człowieka oraz przestrzeni miejskich i naturalnych. W swoich projektach unika dosłowności, poszukując subtelnych i malarskich ujęć. Twórczość fotograficzna Radka Jaworskiego to połączenie głębokiej wrażliwości estetycznej z dokumentalną uważnością. Jego zdjęcia – często czarno-białe, minimalistyczne i pełne symboliki – balansują pomiędzy fotografią krajobrazową, miejską a konceptualną. Prace Radka Jaworskiego znajdują się w prywatnych kolekcjach w Polsce i za granicą.

Zapomniane

Dolny Śląsk to przestrzeń o gęstej i złożonej historii. Nakładają się tu na siebie warstwy wielu kultur, narodowości, opowieści i traum. Przed II wojną światową region ten zamieszkiwali w przeważającej mierze Niemcy, a krajobraz kulturowy odzwierciedlał ich obecność. Po 1945 roku historia dokonała gwałtownego zwrotu – obszar ten doświadczył niemal całkowitej wymiany ludności. Dawni mieszkańcy zostali wysiedleni, a ich miejsce zajęli przesiedleńcy z Kresów, centralnej Polski oraz m.in. reemigranci z Francji. Ta zmiana doprowadziła do zerwania ciągłości pamięci lokalnej. Nowi mieszkańcy często nie znali historii miejsc, w których przyszło im żyć. Znaczna część dziedzictwa kulturowego regionu została porzucona i wypchnięta poza ramy zbiorowej pamięci.

Właśnie ten obszar – zarówno geograficzny jak i mentalny – stanowi punkt wyjścia dla fotograficznego projektu Radka Jaworskiego „Zapomniane”, który staje się cichą medytacją nad nieoczywistym dziedzictwem Dolnego Śląska. Jest to zapis wędrówki po małych, dolnośląskich miejscowościach takich jak: Płóczki Górne, Świecie, Barcinek, Wojanów, Leśna Smolnik, Kościelniki Górne, Lubawka, Zagórze Śląskie, Maciejowiec czy Sokołowsko.

Jaworski prezentuje miejsca, które kiedyś tętniły życiem, a dziś pozostają poza głównym nurtem zainteresowania społecznego i turystycznego. To przestrzenie przejściowe – pomiędzy historią a teraźniejszością, obecnością a nieobecnością.

Artysta nie szuka jednak sensacji ani nostalgii. Jego spojrzenie jest spokojne, pełne szacunku i zrozumienia dla materii, która się rozpada.

Estetyka zdjęć balansuje na granicy dokumentu i poetyckiej refleksji, co nadaje im wyjątkową siłę wyrazu i podkreśla delikatność tematu. Jaworski posługuje się miękkim światłem, monochromatyczną kolorystyką i staranną kompozycją.

Wystawa „Zapomniane” jest pytaniem o nasze dziedzictwo. Co robimy z tym, co nie nasze, a jednak odziedziczone? Czy jesteśmy w stanie zrozumieć, że pamięć regionu to także pamięć o tym, co zostało wypchnięte poza margines? To także próba ocalenia. Każde zdjęcie kieruje uwagę na miejsce, które – choć nieobecne w oficjalnym dyskursie – wciąż mówi wiele o naszej zbiorowej tożsamości. To uważna i pełna szacunku próba spojrzenia na dziedzictwo, które nie zostało w pełni przyjęte, zrozumiane ani ocalone.

Fotografując opuszczone pałace, sanatoria, świątynie i miejsca sakralnego kultu, artysta tworzy alternatywną mapę miejsc, które warto odwiedzić, zanim znikną całkowicie.

Choć „Zapomniane” koncentruje się na Dolnym Śląsku, jego przesłanie wykracza poza granice regionu. To opowieść o tym, jak współczesne społeczeństwa zmagają się z historią, której nie wybrały, ale która nadal kształtuje ich przestrzeń, tożsamość i sposób myślenia o dziedzictwie.

Marzena Jaworska

Katalog

Spis zdjęć

- I Kalwaria Lubawska na Świętej Górze, Lubawka, 2023
- 16 Kalwaria Lubawska na Świętej Górze, Lubawka, 2023
- 17 Sanatorium dziecięce „Poranek”, Zagórze Śląskie, 2017
- 18 Sanatorium MSWiA, Barcinek, 2011
- 19 Brama w murze pałacowym, Barcinek, 2011
- 20 Pałac w Wojanowie-Bobrowie, 2011
- 21 Bazylika św. Erazma i św. Pankracego, Jelenia Góra, 2011
- 22 Pałac, Barcinek, 2011
- 23 Pałac, Barcinek, 2011
- 24 Pastorówka, Płóczki Górne, 2011
- 25 Pomnik poległych w I wojnie światowej, Płóczki Górne, 2011

- 26 Pałac w Wojanowie-Bobrowie, 2011
- 27 Ruiny kaplicy, Leśna-Smolnik, 2011
- 28 Zamek, Świecie, 2011
- 29 Pałac, Kościelniki Górne, 2011
- 30 Kalwaria Lubawska na Świętej Górze, Lubawka, 2023
- 31 Kalwaria Lubawska na Świętej Górze, Lubawka, 2023
- 32 Kalwaria Lubawska na Świętej Górze, Lubawka, 2023
- 33 Sanatorium Grunwald dr. Brehmera, Sokołowsko, 2017
- 34 Rzeźba w parku dawnego sanatorium dr Römplera, Sokołowsko, 2017
- 35 Renesansowy dwór obronny, Maciejowiec, 2012

